

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ ΣΙΓΙΛΛΙΑ ΤΩΝ ΜΟΝΩΝ ΑΡΣΑΝΗ ΚΑΙ ΧΑΛΕΒΗ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

Δημοσιεύω κατωτέρω δύο πατριαρχικά ἐν μεμβράναις σιγίλλια, ἀναγόμενα εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ρεθύμνης κειμένων μοναστηρίων τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ἀρσάνι καὶ τῆς διαλελυμένης ἤδη Μονῆς Χαλεβῆ, τῆς τιμωμένης ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπερυγίας Θεοτόκου.

Ἀμφότερα τὰ σιγίλλια ταῦτα ἀνεῦρον μεταξὺ τῶν ἐγγράφων τοῦ ἀειμνήστου θείου μου, Μητροπολίτου Κρήτης, Τιμοθέου Βενέρη. Διὰ τούτων, ἀνανεοῦται ἡ σταυροπηγιακὴ ἀξία τῶν μονῶν τούτων, ἥτις εἶχε παύσει ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μητροπολίτου Κρήτης Γερασίμου τοῦ ἀπὸ Μονεμβασίας, γνωστοῦ καὶ ὡς Λετίτζης (1725 - 1755) ¹.

Τὰ ἐγγράφα ταῦτα κατὰ πᾶσαν πιθανότητα παρελήφθησαν ἀπὸ τῆς Μονῆς Ἀρσανίου, ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου θείου μου, ἐπὶ τῷ σκοπῷ δημοσιεύσεώς των, πλὴν ὅμως λόγῳ τῶν ἐξαιρετικῶν περιστάσεων καὶ τοῦ ἐπελθόντος θανάτου του, παρέμειναν ταῦτα ἀδημοσίευτα ².

Προβαίνουσα νῦν εἰς τὴν δημοσίευσίν των, νομίζω ὅτι ἐκπληρῶ ἔργον καθήκον ἀπέναντι τῆς μνήμης, τοῦ τόσον διὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ

¹) Βλ. περιοδικὸν «Ἑλληνικά», 4ος, σ. 246, Διογ. Ζακυθηνοῦ, Ἐκδόματα πατριαρχικῶν ἐγγράφων τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας, ὅπου ρητῶς ἀναφέρονται ἐν τῷ ἐκδοθέντι κατὰ τὸ ἔτος 1778 πατριαρχικῶν σιγίλλιων, ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἀνανεώσεως τῆς σταυροπηγιακῆς ἀξίας τῆς Μονῆς Ἀρσάνη τὰ ἀκόλουθα: «εἶτα δὲ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ μακαρίτου μητροπολίτου Κρήτης Γερασίμου, ἀνδρὸς ὠφελίμου φανέντος, καὶ λυσιτελοῦς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ καὶ μητροπόλει ταύτῃ τῆς Κρήτης, ἐπιδοθέντων ἀτιμῶ πάντων τῶν ἐν τῇ Κρήτῃ σταυροπηγιακῶν μοναστηρίων καὶ ἐνοριακῶν γεγονότων...». Ὁ ἐν τῷ πατριαρχικῶν τούτῳ σιγίλλιῳ ἀναφερόμενος μητροπολίτης Κρήτης εἶναι ὁ ἀπὸ Μονεμβασίας Γεράσιμος, γνωστὸς καὶ ὡς Λετίτζης, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου ἐπῆλθε ποιά τις ἡσυχία καὶ τακτοποίησις τῶν ἐν Κρήτῃ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Βλ. «Κρητικὰ Χρονικά», Εὐμενίου Φανοῦράκη, Ἐκδόματα ἐκκλησιαστικῶν ἐγγράφων, Τομ. 1ος, σ. 156. Περὶ τοῦ προηγηθέντος τοῦ Γερασίμου Λετίτζη, ὁμωνύμου μητροπολίτου τῆς Κρήτης, ἦτοι τοῦ ἀπὸ Κισάμου Γερασίμου, οὐδεὶς δύναται νὰ γίνῃ λόγος, καθόσον οὗτος ὡς ἀποστάτης εἰς οὐδεμίαν εὐρίσκειτο ἐπαφὴν μετὰ τῶν Πατριαρχείων.

²) Ὁ κ. Διογ. Ζακυθηνὸς ἐν Ε.Ε.Κ.Σ. Τομ. Β', σ. 523 ὁμιλεῖ περὶ δύο παλαιῶν σιγίλλιδων ἐν μεμβράναις γραμμάτων, εὐρισκομένων ἄλλοτε ἐν τῇ Μονῇ Ἀρσανίου, μὴ ἀνευρεθέντων ὅμως κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἐπιθεώρησιν τὸ ἔτος 1938. Ὑποθέτω ὅτι ταῦτα θὰ εἶχον παραληφθῆ παρὰ τοῦ ἀειμνήστου θείου μου πρὸς μελέτην καὶ δημοσίευσιν ἐν εὐθέτῳ καιρῷ.

τόπου πονήσαντος ἀνδρός, συμβάλουσα ἔνταυτῷ καὶ εἰς τὴν κατ' ἐλάχιστον διαφώτισιν τῆς ἱστορίας τῶν Μονῶν τούτων τῆς πατρίδος μας³.

1

Σιγίλλιδες ἐν μεμβράνῃ γράμμα τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἀνθίμου Δ' (τὸ β') δι' οὗ ἀνανεοῦται ἡ σταυροπηγιακὴ ἀξία τοῦ ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Ρεθύμνης Μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ ἐπιλεγομένου Ἀρσάνη.

Ἐν πρωτοτύπῳ ἐπὶ μεμβράνης, διαστάσεων μετὰ τῆς γλώσσης 0,60×0,42. Ἡ μεμβράνη ὀξυνομένη εἰς τὸ κάτω μέρος σχηματίζει γλώσσαν μετὰ ὀκτῶ ὀπῶν ἐπὶ τῶν ὀπῶν διατηρεῖται τὸ νῆμα τῆς μὴ σωζομένης πατριαρχικῆς βούλλας Γ'ενικῆ καταστάσεως ἀρίστη. Ἐπὶ τοῦ νώτου ἀναγινωσκόμεν: «Ἡ ἱερὰ μονὴ τοῦ ἀρσανίου θὰ δώσῃ γρ. 3375».

† Ἀνθίμος¹ ἐλέφ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Τῆς Ἐκκλησιαστικῆς περὶ πάντα προνοίας περισπούδαστον καὶ προδουραϊκόν ἔργον τελεῖ τὸ συνιστᾶν ὑπερφερόντως καὶ κρατύνειν ὡς ἔνεστι τὰ | καλῶς καὶ εὐλόγως προχωρήσαντα τῶν ἔργων. ἀνθ' οὗτου καὶ κατ' ἔχρος ἐπόμενοι τοῖς φθάσασιν. οἱ τὴν πνευματικὴν διαδεξιμένοι προσοσιαν, περι | ἐπειν ὅλη δυνάμει τὰ συμφερόντως ἐξειροσμενὰ οὐκ ἀπαναίοντα, καὶ μάλιστα τὰ κατὰ φιλοτιμίαν ἐπιχειρορηγημένα τοῖς Ἱεροῖς μοναστηρίοις γερα | ρὰ προνόμια ἐπικυροῦν καὶ ἀνανεοῦν, καθάπερ καὶ ἡμεῖς αὐτὸ τοῦτο ἐπὶ τοῦ παρόντος ποιούμεθα. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν οἱ Ὁσιώτατοι Πατέρες τοῦ κατὰ τὴν | ρῆσον Κρήτην ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Ρεθύμνης κειμένον Ἱεροῦ καὶ σεβασμίου Μοναστηρίου τιμωμένον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἐπιλεγομένου Ἀρσάνη², ἐμ | φανισθέντες ἤδη τῇ ἡμῶν Μειριότητι προκαθημένη συνοδικῶς διὰ κοινῆς ἐνοφραγίστου Μοναστηριακῆς αὐτῶν ἀναφορᾶς, καὶ δηλοποιήσαντες, ὅτι ἔνεκα τῶν | καιρικῶν περιστάσεων καὶ ἀνωμαλιῶν ἀπωλέσθησαν τὰ ἐπιχειρορηγημένα τῇ Μονῇ αὐτῶν Πατριαρχικά καὶ Συνοδικὰ σιγίλλιδες Γράμματα³, τὰ τὴν | σταυροπηγιακὴν αὐτῆς ἀξίαν, χάριν τε καὶ ἐλευθερίαν ἐμφαίνοντα, ἐξητήσαντο θερμοῶς ἐπιχειρορηγηθῆναι αὐτοῖς Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν ἡμῶν Σιγίλλ | λιδες Γράμμα δηλωτικὸν τῶν ὧν ἀνέκαθεν πλουτεῖ ἡ Ἱερὰ αὕτη μονὴ γεραρῶν σταυροπηγιακῶν προνομίων. Τούτου χάριν πληροφορηθέντες ἀπὸ τε ζώσης | φωνῆς καὶ ἀξιοπίστου μαρτυρίας τοῦ ἡδὴ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐνδημοῦντος Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Κρήτης ὑπερίμου καὶ Ἐξάρχου Εὐρώπης, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοῦ | ἡμῶν ἀδελφοῦ καὶ

¹) Ἀμφότερα τὰ σιγίλλια ταῦτα κατετέθησαν ὑπ' ἐμοῦ εἰς τὸ Ἱστορικὸν Μουσεῖον Κρήτης.

συλλειτουργοῦ καὶ Χρυσάνθου⁴, ὡς τῷ ὄντι ὑπάρχει σταυροπηγίον τὸ Ἱερὸν αὐτὸ μοναστήριον, ἔτι δὲ καὶ ἐκ τοῦ Κώδικος τοῦ Κοινοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης | Ἐκκλησίας βεβαιωθέντες αὐτὸ τοῦτο. καταγράφεται γὰρ ἐν αὐτῷ μεταξὺ τῶν σταυροπηγιῶν μοναστηρίων καὶ αὐτὸ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἱερὸν σκήνωμα τοῦ Ἀρσανίου ἐπιλεγόμενον | πληροῦν καὶ εἰρησίων ἀνέκαθεν πρὸς τὸ Κοινόν. ἀπεδεξάμεθα εὐμενῶς τὴν αἴτησιν τῶν εἰρημίων Πατέρων ὡς εὐλογον καὶ δικαίαν, καὶ ἔγνωμεν κοινῇ καὶ συνοδικῇ | διαγνώσει ἐκδοῦναι αὐτοῖς τὸ παρὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν Σιγγιλιῶδες ἐν μεμβράναις γράμμα. Καὶ δὴ γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδι | κῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων Ἀρχιερέων καὶ ὑπερίμων, τῶν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῖν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τὸ διαληφθὲν Ἱερὸν μοναστήριον | τὸ τιμώμενον ἐπ' ὄνοματι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ ἐπιλεγόμενον Ἀρσάνι κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Ρεθύμνης κείμενον, ὥπερ ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς, οὕτω καὶ εἰς τὸν | ἐξῆς ἅπαντα χρόνον ὑπάρχει μετὰ πάντων τῶν κτημάτων καὶ πραγμάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτοῦ, τῶν τε ἤδη ὄντων, καὶ τῶν εἰσέπειτα προσγενησομένων, | καὶ λέγεται καὶ παρὰ πάντων γινώσκεται ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ σταυροπηγιακόν, ἐλεύθερον, ἀδούλωτον, ἀσύδουτον, ἀκαταπάτητον, καὶ ὅλως ἀνεπηρέαστον, παρὰ | παντὸς προσώπου Ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ, καὶ μηδενί, ἄλλῳ ὑποκείμενον, εἰμὴ μόνῳ τῷ καθ' ἡμᾶς Ἀγιοτάτῳ Πατριαρχικῷ, Ἀποστολικῷ καὶ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ | καὶ ὑπ' αὐτοῦ μόνον διεξαγόμενον, κρινόμενόν τε καὶ ἀνακρινόμενον, μνημονευσόμενον ἐν αὐτῷ ἀενάως καὶ τοῦ κανονικοῦ Πατριαρχικοῦ ὀνόματος, ὡς νενομί | σται, καὶ μηδενὶ μηδὲν ὀφείλον διδόναι, εἰμὴ μόνον πρὸς τὸ Κοινὸν τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας τὸ τεταγμένον εἰρησίων γρόσα ἑκατὸν | εἰς ἐνδειξιν τῆς σταυροπηγιακῆς αὐτοῦ κλήσεως. ὀφείλωσι δὲ οἱ ἐν αὐτῷ συνασκούμενοι Ὀσιώτατοι Πατέρες διάγειν ἀμέμπτως καὶ κατὰ τὸν τύπον τοῦ μοναστι | κοῦ αὐτῶν ἐπαγγέλματος, καὶ ἐν χρεῖα χειροτονίας γενόμενοι ἔχωσιν ἐπ' ἀδείας προσκαλεῖν ὃν ἂν βούλωνται τῶν πλησιοχώρων Ἀρχιερέων ἐπὶ τῷ ἐκτελεῖν τὰς χει | ροτονίας αὐτῶν. ἐν σιερῆσει δὲ Ἠγουμένον γενόμενοι, ἔχωσιν ἐκλέγειν κοινῇ γνώμῃ τὸν ἐκ τῆς ὀλομελείας αὐτῶν ἄξιον καὶ φρόνιμον ἀναφανέντα, καὶ τοῦτον | δηλοποιεῖν ἡ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ἐπὶ τῷ ἐπικυροῦσθαι, καὶ ἀναδεικνύεσθαι Ἠγουμένον. Ταῦτα ἀπεφάνθη καὶ κεκύρωται συνοδικῶς. | Ὅς δ' ἂν καὶ ὁποῖος τῶν ἀπάντων Ἱερωμένος ἢ λαϊκὸς γνώμης σκαιότητι καὶ ἀλαζονείᾳ νικώμενος τολμήσῃ ποτὲ κρυφίως ἢ φανερώς, διασεῖσθαι τὴν | σταυροπηγιακὴν ἐλευθερίαν καὶ χάριν τοῦ ἱεροῦ τούτου, μοναστηρίου, καὶ βλάβην αὐτῷ ἢ τοῖς κτήμασι καὶ ἀφιερώμασι αὐτοῦ ἐμποιῆσαι, ἢ ἐνόχλησιν τι | να

καὶ ἐπήρειαν τοῖς ἐν αὐτῷ ἄσκουμένοις πατράσιν ὅπως δῆποτε προξενῆσαι, καὶ ὄλως βουληθῆ ἄνατρέψαι μέχρι κεραίας τὰ ἐν τῷ παρόντι συνοδικῶς | ἐκπεφρασμένα, ὁ τοιοῦτος ὁποίας ἂν ἦ τάξεως καὶ βαθμοῦ, ἀφωρισμένος ὑπάρχη παρὰ τῆς Ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ζωοποιῦ καὶ ἀδιαίρετου μακαρίας Τρι | ἄδος τοῦ ἐνὸς τῇ φύσει μόνου Θεοῦ καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ ἄλυτος μετὰ θάνατον καὶ τυμπανιαῖος, καὶ πάσαις ταῖς πατρικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς | ὑπεύθυνος, καὶ ἔνοχος τοῦ πυρός τῆς γέεννης, καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδικος. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν καὶ διηρηκῆ τὴν ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέ | τερον Πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγγιλλιώδες ἐν μεμβράναις Γράμμα καταστροφθὲν κἄν τῷ Ἱεροῦ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας | καὶ ἐδόθη πρὸς τὸ διαληφθὲν Ἱερόν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ σταυροπηγιακὸν μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Ἀρσάνι ἐπιλεγόμενον καὶ κείμενον ἐν τῇ νήσῳ | Κρήτῃ κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Ρεθύμνης. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοσιτῶ ὀκτακοσιοσιτῶ πεντηκοσιτῶ κατὰ μῆνα Φεβρουάριον ἐπὶ Νεμήσεως η'.

† Ἀνθιμος ἐλέω θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Ρώμης καὶ οἰκουμηνικὸς Πατριάρχης.

† Ὁ Καισαρείας Παῖσιος	† Ὁ Λέρκων Νεόφυτος
† Ὁ Ἐφέσου Ἀνθιμος	† Ὁ Πρόεδρος Λιδυμοτείχου Μελέτιος
† Ὁ Ἡρακλείας Πανάρετος	† Ὁ Κρήτης Χρυσάνθος
† Ὁ Κυζίκου Ἰωακείμ	† Ὁ Σεβῶν Ἰάκωβος
† Ὁ Νικομηδείας Διονύσιος	† Ὁ Σωζουαγαθουπόλεως Προκόπιος

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

1) Περὶ τοῦ Πατριάρχου Ἀνθίμου βλ. «Κρητικὰ Χρονικὰ» Ζ' σελ. 393 ὑποσ. 1.

2) Ἡ Μονὴ ὑφίσταται καὶ σήμερον κριθεῖσα διατηρητέα. Πρόκειται μᾶλλον περὶ κτίσματος τῶν τελευταίων χρόνων τῆς Ἑνετοκρατίας. Ἡ παλαιότερα σωζομένη ἐπὶ τοῦ μαγειρείου ἐπιγραφή εἶναι τοῦ 1645. Περισσότερα περὶ τῆς Μονῆς βλ. G i u s. G e r o l a, Monumenti Veneti κλπ. Vol. terzo σ. 173, ἔνθα καὶ σχεδιαγράφηται ταύτης ὑπὸ Βασιλείου Πλάκα τοῦ ἔτους 1745. Ὁ P a s h - l e y, Travels in Crete, London 1837, I, σ. 122 ἀναφέρει τὴν ὑπαρξιν σχολῆς ἐν τῇ Μονῇ.

3) Ταῦτα διασωθέντα εὑρηνται κατατεθειμένα ἐν τῇ Ἑθνικῇ Βιβλιοθῆ- η τῶν Παρισίων. Βλ. σχετικῶς «Ν. Ἑλληνομονήμων», 3ος, σ. 393 καὶ περιοδικὸν «Ἑλληνικὰ» 4ος σ. 245, Διογ. Ζακυθηνοῦ, Ἀνέκδοτα Πατριαρχικὰ ἔγγραφα τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας, ἔνθα γίνεται λόγος καὶ περὶ τῶν χορηγηθέντων τῇ Μονῇ πατριαρχικῶν σιγγιλλίων κατὰ τὰ ἔτη 1655 καὶ 1683.

4) Λιετέλεσε Μητροπολίτης Κρήτης ἀπὸ τοῦ 1843 - 1850. Ἐν τῷ παρόντι ἔγγραφῳ ὑπογράφεται ὡς συνοδικὸς κατὰ τὸ 1850. Βλ. περὶ αὐτοῦ Ε.Φ.Κ.Σ. τόμ. I, σ. 131. Ν. Τωμαδάκη, Ἐλεγχος τῶν ἐν Κρήτῃ ἀρχιερατευσάντων κ.λ.π.

2

Σιγγιλιώδες ἔν μεμβράνη γράμμα τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἀνθίμου Δ' (τὸ β') δι' οὗ ἀνανεοῦται ἡ σταυροπηγιακὴ ἀξία τοῦ ἔν τῇ Ἐπαρχία Ρεθύμνης Μοναστηρίου τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, τοῦ ἐπιλεγομένου Χαλεβή.

Ἐν πρωτοτύπῳ ἐπὶ μεμβράνης, διαστάσεων $0,63 \times 0,59$. Ἡ μεμβράνη ὀξυνομένη εἰς τὸ κάτω μέρος σχηματίζει γλῶσσαν μετὰ ὀκτὼ ὀπῶν ἐπὶ τῶν ὀπῶν ἐπικρέμαται διὰ ροδοχρόου μετᾶξης ἀποχρωματισμένης ἢ πατρι-
αρχικῆ βούλλα ἐκ μολύβδου ἔχουσα διάμετρον 0,07. Ἐπὶ τῆς μίας ὄψεως τῆς βούλλας ὑπάρχει ἐπιγραφή: « Ἀνθιμος ἑλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης 1848 ». Ἐπὶ δὲ τῆς ἄλλης ὄψεως ἢ εἰκῶν τῆς Θεοτόκου φερούσης ἔν χειρὶ τὸν Χριστὸν μετὰ τὰς μεγαλογραμμάτους συντομογραφίας ΜΗ ΘΥ ΙC ΧC.

Ἀνθιμος ἑλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Πρὸς τὰ προσβυγενῆ καὶ καλῶς γεγονότα ἀφορῶντας καὶ ἀποβλέποντας δευτέρας ἐπισυστάσεις ἐπινοεῖν καὶ ἐπιχορηγεῖν τοῖς ἀρχαίοις οὐκ ἀπᾶλλον, ἀλλὰ καὶ προσοφειλόμενον ἔργον τοῖς κατὰ καιροὺς ἐμπεπι | στευμένοις τοῖς πνευματικοῖς οἴακας τοῦ παγκίνου τούτου σκάφους τῆς ἐκκλησίας, μάλιστα δὲ τοῖς εἰς λυσιτέλειαν ἀφορῶσιν Ἱεροῶν Καταγωγίων, καὶ θείων σκηνωμάτων τὴν ἀναφορὰν, καὶ σχεῖν ἐχόντων εἰς | τὴν τῆς ἐκκλησίας περιοπὴν καὶ μεγαλειότητα διὰ σταυροπηγιακῆς ἀξίας καὶ χάριτος· οὐ γὰρ δίκαιον τὴν κοινὴν μητέρα μὴ κήδεσθαι τῶν οἰκείων αὐτῆς μελῶν, οἷς καταριθμεῖται καὶ τὰ Ἱερά καὶ σεβάσματα μοναστή | ρια, τὰ σταυροπηγιακῆ ἀξία καὶ χάριτι τετιμημένα, ὧν καθάπαξ ἤφατο ἐκκλησιαστικὴ χεὶρ καὶ δύναμις. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ οἱ Ὀσιώτατοι, Πατέρες τοῦ κατὰ τὴν γῆσορ Κρήτην ἔν τῇ Ἐπισκοπῇ Ῥεθύμνης κει | μένου Ἱεροῦ καὶ σεβασμίου μοναστηρίου τιμωμένου ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἐπιλεγομένου Χαλεβίου³, ἐμφανισθέντες ἤδη τῇ ἡμῶν Μετροίτητι συνοδικῶς παρακαθημένῃ διὰ κοινῆς | Μοναστηριακῆς αὐτῶν ἀναφορᾶς, καὶ δηλοποιήσαντες, ὅτι ἔνεκα τῶν καιρικῶν περιπτώσεων καὶ ἀνωμαλιῶν σὺν τοῖς λοιποῖς σκεύεισι καὶ ἄλλοις κειμηλίοις ἀπωλέσθησαν καὶ ἐξίτηλα ἐγένοντο καὶ τὰ ἐπικεχορηγη | μένα τῇ μονῇ αὐτῶν Πατριαρχικὰ καὶ συνοδικὰ σιγγιλιώδη Γράμματα, τὰ τὴν σταυροπηγιακὴν αὐτῆς ἀξίαν χάριν τε καὶ ἐλευθερίαν ἐμφαίνοντα³, ἐξητήσαντο θεομῶς ἐπιχορηγηθῆναι αὐτοῖς Πατριαρχικὸν | καὶ συνοδικὸν ἡμῶν Σιγγιλιώδες Γράμμα, δηλωτικὸν τῶν ὧν ἀνέκαθεν πλουτεῖ ἢ Ἱερά αὕτη μονὴ γεραῶν σταυροπηγιακῶν προνομίων. Τούτου χάριν πληροφορηθέντες ἀπὸ τε ζώσης φωνῆς καὶ ἀξιοπίστου | μαρτυρίας τοῦ ἡδὴ ἔν Κωνσταντινουπό-

λει ἐνδημοῦντος Ἱερωτάτου Μητροπολίτου Κρήτης ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου Ἐθρώπης, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοῦ ἡμῶν ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ κὺρ Χρυσάνθου, ὡς τῶντι ὑπάρχει | σταυροπήγιον τὸ Ἱερὸν αὐτὸ μοναστήριον, ἔτι δὲ καὶ ἐκ τοῦ Κώδικος τοῦ Κοινοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας βεβαιωθέντες αὐτὸ τοῦτο, καταγράφεται γὰρ ἐν αὐτῷ μεταξὺ τῶν σταυρο | πηγιακῶν μοναστηρίων καὶ αὐτὸ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἱερὸν σκῆνωμα τοῦ Χαλεβίου ἐπιλεγόμενον, πληροῦν καὶ εἰήσιον ἀνέκαθεν πρὸς τὸ Κοινόν, ἀπεδεξάμεθα εὐμενῶς τὴν αἴτησιν τῶν εἰρημένων Πατέρων ὡς | εὐλογον καὶ δικαίαν, καὶ ἔγνωμεν κοινῇ καὶ συνοδικῇ διαγνώσει ἐκδοῦναι αὐτοῖς τὸ παρὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Σιγγιλλιῶδες ἐν μεμβράναις Γράμμα. Καὶ δὴ γράφοντες ἀποφαινόμε | θα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων Ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, Τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῖν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τὸ διαληφθὲν Ἱερὸν μοναστήριον, τὸ τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμῆσε | ως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἐπιλεγόμενον τοῦ Χαλεβίου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κρήτης κείμενον, ὥσπερ ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς κατὰ τὰς ἐκτεθείσας ἀποδείξεις, οὕτω καὶ εἰς τὸν ἐξῆς ἅπαντα χρόνον ὑπάρχη | με | τὰ πάντων τῶν πραγμάτων καὶ κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτοῦ κινήτων τε καὶ ἀκινήτων τῶν τε ἥδη ὄντων καὶ τῶν εἰσέπειτα προσγενησομένων καὶ λέγεται καὶ παρὰ πάντων γινώσκεται ἡμέτερον Πα | τριαρχικὸν καὶ σταυροπηγιακὸν ἐλεύθερον, ἀδούλωτον καὶ ἀκαταπάτητον, καὶ ὅπως ἀνεπηρέαστον παρὰ παντὸς προσώπου Ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ, καὶ μηδενὶ ἄλλῳ ὑποκείμενον, εἰμὴ μόνῳ τῷ καθ' ἡμᾶς | ἀγιωτάτῳ Πατριαρχικῷ Ἀποστολικῷ καὶ Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ, καὶ ὑπ' αὐτοῦ μόνου διεξαγόμενον, κρινόμενον τε καὶ ἀνακρινόμενον, μνημονευομένου, ἐν αὐτῷ ἀενάως καὶ τοῦ κανονικοῦ Πα | τριαρχικοῦ ὀνόματος, ὡς νερόμισται, καὶ μηδενὶ μηδὲν ὀφείλον διδόναι, εἰμὴ μόνον πρὸς τὸ Κοινὸν τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τὸ τεταγμένον εἰήσιον γρόσια ἑκατὸν εἰς ἔνδει | ξιν τῆς σταυροπηγιακῆς αὐτοῦ κλήσεως, καὶ λαμβάνειν τὴν συνήθη τῆς παραλαβῆς ἀπόδειξιν. ὀφείλουσι δὲ οἱ ἐν αὐτῷ συνασκούμενοι Ὀσιώτατοι Πατέρες διάγειν ἀμέμπτως, καὶ κατὰ τὸν τύπον τοῦ | μοναστικοῦ αὐτῶν ἐπαγγέλματος, καὶ ἐν χρείᾳ χειροτονίας γενόμενοι, ἔχουσιν ἐπ' ἀδείας προσκαλεῖν ἢν ἂν βούλωνται τῶν πλησιοχώρων Ἀρχιερέων ἐπὶ τῷ ἐκτελεῖν τὰς χειροτονίας αὐτῶν, ἐν στερήσει | δὲ ἡγουμένου γινόμενοι, ἔχουσιν ἐκλέγειν κοινῇ γνώμη τὸν ἐκ τῆς ὁλομελείας αὐτῶν ἄξιον ἀναφανέντα, καὶ τοῦτον δηλοποιεῖν τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τῷ ἐπικυροῦ | σθαι καὶ ἀναδεικνύεσθαι ἡγούμενον. Ταῦτα ἀπεφάνθη καὶ κεκύρωται συνοδικῶς. Ὅς δ' ἂν καὶ ὁποῖος τῶν ἀπάντων Ἱερωμένος ἢ λαϊκὸς γνώμης σκαιότητι καὶ ἀλα-

ζονία νικώμενος τολμή | ση ποτὲ κρυφίως ἢ φανερώς διασεῖσαι τὴν σταυροπηγιακὴν ἐλευθερίαν καὶ χάριν τοῦ Ἱεροῦ τούτου μοναστηρίου, καὶ βλάβην αὐτῶ ἢ τοῖς κτήμασι καὶ ἀφιερώμασιν αὐτοῦ ἐμποιῆσαι. ἢ ἐνόχλη | σίν τινα καὶ ἐπήρειαν τοῖς ἐν αὐτῶ ἀσκουμένοις Πατρῶσιν ὅπωςδὴποτε προξενῆσαι, καὶ ὅλως βουληθῆ ἄνατρέψαι μέχρι κεραίας, τὰ ἐν τῶ παρόντι συνοδικῶς ἐκπεφασμένα, ὁ τοιοῦτος ὁ | ποίας ἂν ἢ τάξεως καὶ βαθμοῦ, ἀφωρισμένος ὑπάρχη παρὰ τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ζωοποιῦ καὶ ἀδιαιρέτου μακαρίας Τριάδος τοῦ ἐνὸς τῆ φύσει μόνου Θεοῦ καὶ κατηραμένος, καὶ | ἀσυγχώρητος, καὶ ἄλλυτος μετὰ θάνατον καὶ τυμπανιαῖος, καὶ πάσαις ταῖς πατρικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπεύθυνος, καὶ ἐνοχος τοῦ πρὸς τῆς γειννης, καὶ τῶ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδι | κος. Ὅθεν εἰς ἐνδειξιν καὶ διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Συγγιλιῶδες ἐν μεμβράναις Γράμμα, καταστρωθὲν κὰν τῶ | Ἱερῶ Κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ ἐδόθη πρὸς τὸ διαληφθὲν Ἱερὸν ἡμέτερον Πατριαρχικὸν καὶ σταυροπηγιακὸν μοναστήριον τῆς ἐνδόξου Κοιμήσεως | τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, Χαλέβιον ἐπιλεγόμενον καὶ κείμενον ἐν τῇ νήσῳ Κρήτη κατὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Ῥεθύμνης.

Ἐν εἰσι σωτηρίῳ χιλιοσιῶ ὀκτακοσιοσιῶ πενηκοσιῶ κατὰ μῆνα Μάρτιον Ἐπι Νεμήσεως ὀγδόης.

† Ἀνθιμος Ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

† Ὁ Καισαρείας Παῖσιος	† Ὁ Λέρονων Νεόφυτος
† Ὁ Ἐφέσου Ἀνθιμος	† Ὁ Πρόεδρος Διδυμοτείχου Μελέτιος
† Ὁ Ἡρακλείας Πανάρετος	† Ὁ Κρήτης Χρυσάνθος
† Ὁ Κυζίκου Ἰωακείμ	† Ὁ Σεῦδῶν Ἰάκωβος
† Ὁ Νικομηδείας Διονύσιος	† Ὁ Σωζουαγαθουπόλεως Προκόπιος

Σ Η Μ Ε Ι Ω Σ Ε Ι Σ

¹⁾ Βλ. περὶ αὐτοῦ ὑποσ. 1 προηγουμένου σιγιλλίου.

²⁾ Ἡ Μονὴ φέρεται διαλελυμένη μετὰ τὸ 1881. Βλ. Ν. Παπαδάκη, Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κρήτης, Χανιά 1936, σ. 92. Περὶ τῆς παλαιότερας ἱστορίας τῆς Μονῆς οὐδὲν τυγχάνει γνωστόν, πλὴν τῶν ὄσων ἀναφέρονται ὑπὸ Gius. Gerola, Monumenti Veneti κ.λ.π. Vol. terzo σ. 173.

³⁾ Περὶ τούτων οὐδαμῶ ἄλλοῦ γίνεται λόγος. Φαίνεται ὅτι ἀπωλέσθησαν διὰ παντός.

⁴⁾ Βλ. περὶ αὐτοῦ ὑποσ. 4 προηγουμένου σιγιλλίου.

ΚΑΤΙΝΑ ΤΣΑΣΤΑΡΩΝΑΚΗ